

ROZLICZENIE DOCHODÓW Z PRACY NAJEMNEJ WYKONYWANEJ ZA GRANICĄ ZA 2006 ROK

Uzyskując dochody z tytułu pracy najemnej wykonywanej za granicą, w większości przypadków należy rozliczyć się z nich także w Polsce. Należy o tym pamiętać szczególnie obecnie, gdy wiele osób mających miejsce zamieszkania w Polsce podejmuje taką pracę za granicą.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm. – w brzmieniu obowiązującym do końca 2006 r.);
- art. 20 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 217, poz. 1588);
- dwustronne umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania (Polska zawarła takie umowy z ok. 80 państwami - wszystkie obowiązujące umowy są opublikowane w Dzienniku Ustaw, treść ich jest dostępna także w internecie, wykaz umów wraz z podanym numerem Dziennika Ustaw znajduje się również na stronie internetowej Ministerstwa Finansów - www.mf.gov.pl);
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.);
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 ze zm.).

Zasady postępowania w sprawach podatkowych wynikają z dwustronnych umów o unikaniu podwójnego opodatkowania.

Zgodnie z generalną zasadą, określoną w umowach w sprawie unikania podwójnego opodatkowania, wynagrodzenie z tytułu pracy najemnej wykonywanej przez osobę mającą miejsce zamieszkania w jednym z umawiających się państw podlega opodatkowaniu tylko w tym państwie, chyba że praca wykonywana jest w drugim państwie. W takim przypadku dochód może być opodatkowany zarówno w państwie miejsca zamieszkania, jak i w państwie w którym wykonywano pracę.

Od tej ogólnej zasady umowy przewidują wyjątek, zgodnie z którym wynagrodzenie za pracę najemną wykonywaną w drugim państwie może być opodatkowane tylko w państwie zamieszkania osoby uzyskującej wynagrodzenie. Będzie tak wtedy, gdy spełnione zostaną równocześnie trzy warunki:

- odbiorca wynagrodzenia przebywa w drugim państwie nie dłużej, niż przez określony czas (najczęściej jest to 183 dni w roku kalendarzowym lub w ciągu kolejnych 12 miesięcy, licząc od dnia przybycia do tego państwa) oraz
- wynagrodzenie jest wypłacane przez pracodawcę lub w imieniu pracodawcy, który nie ma miejsca zamieszkania lub siedziby w drugim państwie oraz
- wynagrodzenie nie jest wypłacane przez zakład lub stałą placówkę, którą pracodawca posiada w drugim państwie.

Niespełnienie któregokolwiek z tych warunków oznacza, że otrzymane wynagrodzenie może być opodatkowane zarówno w państwie, w którym praca jest wykonywana, jak i w państwie, w którym osoba uzyskująca wynagrodzenie ma miejsce zamieszkania.

W takim przypadku, jeżeli osoba mająca miejsce zamieszkania w Polsce uzyskuje przychody z tytułu pracy najemnej wykonywanej za granicą, które mogą być również opodatkowane w drugim państwie, podwójnemu opodatkowaniu tego dochodu zapobiega się poprzez zastosowanie właściwej metody unikania podwójnego opodatkowania określonej w umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania.

W zawartych przez Polskę umowach występują dwie metody unikania podwójnego opodatkowania:

- 1) metoda wyłączenia z progresją,
- 2) metoda proporcjonalnego odliczenia.

W przypadku, gdy dochód został uzyskany w państwie, z którym Polska nie zawarła umowy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania, stosowana jest metoda wymieniona w pkt 2, czyli metoda proporcjonalnego odliczenia.

Ad. 1)

Metoda wyłączenia z progresją oznacza, że w Polsce wyłącza się z podstawy opodatkowania dochód osiągnięty za granicą, zwolniony z opodatkowania na podstawie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania. Jednak dla ustalenia stawki podatku od pozostałego dochodu - osiągniętego w Polsce - stosuje się stawkę podatku właściwą dla całego dochodu, tzn. łącznie z dochodem osiągniętym za granicą.

Metodę wyłączenia z progresją przewidują między innymi umowy zawarte z następującymi państwami: Albanią, Chinami, Chorwacją, Cyprem, Czechami, Estonią, Francją, Grecją, Indonezją, Irlandią, Japonią, Kanadą, Kuwejtem, Litwą, Łotwą, Niemcami, Portugalią, Republiką Południowej Afryki, Rumunią, Słowacją, Słowenią, Szwecją, Tunezją, Turcją, Ukrainą i Włochami.

Przy zastosowaniu metody wyłączenia z progresją podatnik ma obowiązek składania zeznania rocznego, jeżeli:

- 1) osiągnie w Polsce dochody podlegające opodatkowaniu według skali podatkowej,
- 2) będzie chciał skorzystać z preferencyjnego rozliczenia rocznego, tzn. złożyć zeznanie łącznie z małżonkiem lub opodatkować dochody w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci.

Ad 2)

Metoda odliczenia proporcjonalnego oznacza, że dochód osiągany za granicą jest opodatkowany w Polsce, ale od należnego podatku odlicza się podatek zapłacony za granicą.

Odliczenie to możliwe jest tylko do wysokości podatku przypadającego proporcjonalnie na dochód uzyskany w obcym państwie.

Metodę odliczenia proporcjonalnego przewiduje się między innymi w umowach zawartych z następującymi państwami: Austrią, Belgią, Danią, Finlandią, Holandią, Kazachstanem, Rosją, Wielką Brytanią i Północną Irlandią, Stanami Zjednoczonymi.

Przy zastosowaniu metody odliczenia proporcjonalnego obowiązek wykazania w zeznaniu rocznym dochodu uzyskanego za granicą istnieje zawsze, bez względu na to czy oprócz dochodów z zagranicy podatnik uzyskał w Polsce inne dochody opodatkowane według skali podatkowej. Jeżeli podatnik przebywa czasowo za granicą i osiąga dochody ze źródeł tam położonych, to ma dodatkowo obowiązek wpłacenia zaliczki na podatek dochodowy w wysokości 19% tych dochodów, w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym wrócił do kraju. Przy wpłaceniu zaliczki podatnik również może odliczyć - w odpowiedniej proporcji - podatek zapłacony za granicą.

Przykłady:

Metoda wyłączenia z progresją:

a) dochód uzyskany w Polsce	=	20 000 zł
b) dochód uzyskany za granicą	=	30 000 zł
c) razem dochód (a + b)	=	50 000 zł
d) podatek polski wg skali podatkowej od 50 000 zł	=	10 397,28 zł
e) stopa procentowa (d:c)	=	20,79%
f) podatek do zapłacenia w Polsce : 20,79% x 20 000 zł	=	4158 zł
minus zaliczki pobrane w Polsce		

Metoda proporcjonalnego odliczenia:

a) dochód uzyskany w Polsce	=	30 000 zł
b) dochód uzyskany za granicą	=	20 000 zł
c) podatek zapłacony za granicą	=	5 000 zł
d) razem dochód (a + b)	=	50 000 zł
e) podatek polski wg skali podatkowej od 50 000 zł	=	10 397,28 zł
f) podatek zagraniczny do odliczenia od podatku polskiego $\frac{= 10\,397,28 \times 20\,000}{50\,000}$	=	4 158,91 zł
g) podatek do zapłacenia w Polsce: 10 397,28- 4 158,91 minus zaliczki pobrane w Polsce	=	6 238,37 zł

Z powyższego wynika, że obowiązek złożenia w Polsce zeznania podatkowego nie powstaje jedynie w przypadku, gdy podatnik uzyskał dochód z państwa, z którym obowiązująca umowa przewiduje, jako metodę unikania podwójnego opodatkowania, metodę wyłączenia z progresją i nie uzyskał on w Polsce w tym samym roku podatkowym innego dochodu podlegającego opodatkowaniu według skali podatkowej (jeżeli nie korzysta z rozliczenia wspólnego z małżonkiem lub opodatkowania w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci). W każdym innym przypadku osiągnięcia dochodów z zagranicy na osobie zamieszkałej w Polsce będzie ciążył obowiązek rozliczenia się w polskim urzędzie skarbowym.

Ustalenie dochodu do opodatkowania

Sposób obliczania dochodu przy składaniu rocznego zeznania podatkowego jest taki sam bez względu na kraj uzyskania wynagrodzenia za pracę najemną oraz na zastosowaną metodę zapobiegania podwójnemu opodatkowaniu.

Przychód osiągany za granicą należy pomniejszyć za każdy dzień pobytu za granicą, w którym podatnik pozostawał w stosunku pracy, o kwotę odpowiadającą 30% równowartości diety z tytułu podróży służbowej za granicą.

Uwaga!

W 2006 r., o ile wyżej wymieniona zasada jest dla podatnika niekorzystna, wówczas może on przychód osiągnięty za granicą pomniejszyć rocznie do wysokości trzydziestokrotności diet z tytułu podróży służbowej za granicą.

Wysokość diety uzależniona jest od docelowego kraju podróży. Kwoty diet określone są w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju.

Pomniejszone o diety z tytułu podróży służbowej przychody przelicza się na złote według kursu z dnia otrzymania bądź postawienia środków pieniężnych do dyspozycji podatnika, ogłaszanego przez bank, z usług którego korzysta podatnik, i które mają zastosowanie przy kupnie walut obcych. Jeżeli bank, z którego usług korzysta podatnik stosuje różne kursy walut obcych i nie jest możliwe zastosowanie kursu, o którym mowa w zdaniu poprzednim, stosuje się kurs średni walut obcych z dnia uzyskania przychodu ogłaszany przez Narodowy Bank Polski.

W przypadku, gdy podatnik nie korzysta z usług banku - przychody należy przeliczyć według średnich kursów walut obcych z dnia uzyskania przychodu, ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski.

Od tak obliczonego przychodu (przeliczonego na złote) odejmuje się następnie przysługujące koszty uzyskania przychodów (osobie uzyskującej dochody ze stosunku pracy przysługują zryczałtowane koszty uzyskania przychodów określone w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Odliczenia od dochodu

Zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych dochód ulega obniżeniu o kwotę pobranych bądź opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.

Nie odlicza się składek zapłaconych do zagranicznych systemów ubezpieczeniowych.

Jeżeli w zeznaniu rocznym podatnik wykaże dochód do opodatkowania, może skorzystać również z innych odliczeń od dochodu, np.:

- darowizn,
- wydatków rehabilitacyjnych,
- ulgi na spłatę odsetek od kredytów (pożyczek) zaciągniętych na cele mieszkaniowe,
- wydatków z tytułu użytkowania sieci Internet w lokalu (budynku), będącym miejscem zamieszkania podatnika.

Dochód po odliczeniach daje podstawę opodatkowania. Zaokrągla się ją do pełnych złotych i liczy od niej podatek według obowiązującej w 2006 r. skali podatkowej.

Odliczenia od podatku

Podatek dochodowy obliczony zgodnie z obowiązującą w 2006 roku skalą podatkową, w pierwszej kolejności ulega obniżeniu o kwotę pobranej bądź opłaconej składki na ubezpieczenie zdrowotne, o którym mowa w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Zatem podatnik, osiągający dochody z pracy wykonywanej za granicą, ma możliwość

(podobnie jak w przypadku składek na ubezpieczenia społeczne) odliczenia opłaconych w roku podatkowym składek na ubezpieczenie zdrowotne. Odliczenie to nie może jednak przekroczyć 7,75% podstawy wymiaru składki.

Podobnie jak w przypadku składek na ubezpieczenie społeczne, nie odlicza się składek zapłaconych do zagranicznych systemów ubezpieczeń zdrowotnych.

Uwaga!

Jeżeli podatnik wykaże w zeznaniu dochody do opodatkowania, dodatkowo ma prawo zmniejszyć swój podatek należny o 1%, jeżeli przekazał darowiznę pieniężną na rzecz organizacji pożytku publicznego, działającej na podstawie polskich przepisów regulujących działalność pożytku publicznego.

Podatnik, który przed 2006 r. poniósł wydatki na remont i modernizację budynku (lokalu) mieszkalnego a odliczenie z tego tytułu nie znalazło pokrycia w podatku – kwotę „niezrealizowanej” ulgi może odliczyć w zeznaniu składanym za 2006 r. (lub w latach następnych), o ile uzyska dochody opodatkowane według skali podatkowej.

Oczywiście, poza uzyskaniem dochodów opodatkowanych, podatnik musi spełniać pozostałe warunki wymienione w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, które są konieczne do korzystania z odliczeń.

Uzyskując dochody z tytułu pracy najemnej wykonywanej za granicą, należy złożyć PIT-36. Wzory zeznań podatkowych, wraz z broszurami informacyjnymi dotyczącymi ich wypełniania, są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Finansów – www.mf.gov.pl. Można je wydrukować (także w wersji czarno-białej) i wypełnić. Wypełnione zeznania podatkowe należy złożyć w polskim urzędzie konsularnym przed upływem terminu do złożenia zeznania podatkowego. Można je także przesłać właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego pocztą, najlepiej za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Jednakże termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem zeznanie zostało nadane w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego. Dane adresowe organów podatkowych oraz numery rachunków również są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

Załącznik do powyższych zeznań podatkowych stanowi m.in. **nowy formularz PIT-ZG**. W załączniku tym podatnik wykazuje dochody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą oraz podatek zapłacony za granicą rozliczane w danym zeznaniu podatkowym. Załącznik składa się odrębnie dla każdego państwa uzyskania dochodu.